

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A választójog reformja.

Ámbár a kormány elhatározta, hogy a választójog reformjáról szóló törvénytervezetet addig nem hozza nyilvánosságra, míg azt a Ház elé nem terjeszti, azért időközönként mégis oly hírlapi közlemények jelennek meg, melyek magukon viselik a sugalmazás jellegét. Így azután viták támadnak, melyeknek a kormány a reform esetleges tökélyesedésénél bizonyára hasznát veheti.

A napokban is ily közlemények jelentek meg, melyből következtethetünk arra, kik lesznek a választók és kik lesznek a megválaszthatók az új törvénytervezet értelmében. Következtethetünk arra is, körülbelül mennyi lesz az új törvény alapján a választók száma.

Amint ezen legújabb hírekből megállapíthatjuk, a választók száma 1,600.000-rel fog növekedni. A választók száma most körülbelül egymillió, amely szám 2,600.000-re emelkedik.

Választó lesz minden huszonnégy éves, férfi magyar állampolgár, aki az elemi iskolákat elvégezvén, írni és olvasni tud. Ebből kiszámították hogy az új törvény értelmében 700.000 régi választó elveszítené a választói jogát. Hogy tehát ezeknek a jogát megvédjék, különös intézkedéseket is vettek föl a törvénytervezetbe. Így, aki a katonaságnál a legkisebb altiszti rangot is bár elnyerte és írni és olvasni megtanult, választó lesz, ha nem is végzett elemi iskolát. Választói joggal bírnak, tekintet nélkül arra, végeztek-e elemi iskolát vagy nem, az önálló kereskedők és iparosok, állami és magántisztviselők, ipari és kereskedelmi alkalmazottak, akik írni és olvasni tudnak. Ezenkívül, öt évi időtartamra meghagyják az adócenzust is. E tekintetben, úgy hiszik, a következő eljárást követik majd. A vármegyei és a szab. kir. városokban, amelyekben a lakosságnak 70 százaléka tud írni és olvasni, szavazati joga lesz azoknak, akik legalább tíz korona adót fizetnek, ha nem is tudnak írni és olvasni. Ott ahol a lakosság 50—70 százaléka tud írni és olvasni, azok lesznek választók, akik legalább tizenöt korona adót fizetnek, ahol pedig a lakosság 50 százaléknál kevesebben tudnak írni és olvasni a választási adócenzus husz kor. lesz.

A választók lajstromába felvettek gyakorolhatják a választói jogot akkor, ha esküt tesznek, hogy a választásnál, lelkiismeretük szerint, mindig csak a közjót, a magyar állam egységét és függetlenségét, az alkotmányosságot és törvényeket fogják szem előtt tartani.

A többes szavazati jogra vonatkozólag állítólag még nincsenek megállapodások.

Választható azon harmincadik életévét betöltött magyar állampolgár lesz, aki legalább is elemi iskolát végzett, magyarul írni és olvasni tud, s aki törvényesen felvétellett a választók közé.

Nem választók és így nem is választhatók azok, akik gyámság, csőd, vagy kiskorúság alatt vannak, akiknek politikai jogai fel vannak függesztve, vagy akik megbecstelenítő büntetés alatt állanak. Nem választók és nem is választhatók a katonák, rendőrök, esendőrök, pénzügyi tisztviselők (ezen utóbbi három esetben csak akkor nem, ha a választás nem lesz titkos), akik könyöradományokból élnek, vagy közeltartásban részesülnek, végül akiknek nincs állandó lakhelyük.

Úgy látszik, mintha a választói jog ilyen reformjával megelégednénk. Ezen megelégedettség alapját a következő számítás képezi. Magyarországon van 2,500.000 írni és olvasni tudó választó. Ezen számból magyar 1,500.000 tehát 61.4 százalék (jelenleg a magyar választók arányszáma 56.2 százalék volt); német 380.000, ami 11.4 százaléknak felel meg; tót 300.000, tehát 11.6 százalék (a jelenben 11.4 százalék); román 185.000, tehát 7.2 százalék (ma 11.2 százalék); a többi nemzetiségre 5.1 százalék (most 8.5 százalék) esik. A szerbség választóinak a száma körülbelül ugyanaz lenne, mint ma.

Végre megjegyezzük, hogy nem igen bizunk abban, hogy ezen adatok csakugyan hivatalosak lennének. Eddig is sok kombinációval találkoztunk, talán az elmondott adatok is kombinációk.

Aminek örülhetünk, ez azon körülmény, hogy a többes választói jogra vonatkozólag végleges megállapodást még ezen utolsó kombináció sem hangoztat. Remélhető tehát, hogy ezt a kormány vagy teljesen elejti, vagy csak oly szűk keretekbe szorítja,

amely szűk keret megnyugtatója a közvéleményt. Mert az tény, hogy a közvélemény tulnyomó része határozottan a többes választói jog ellen foglalt állást, melyben nem a régi, hanem az új plutokráciának dédelgetését látja. Nálunk ugyanis nem hasonlíthatók viszonyaink a belga viszonyokhoz. Nálunk a többes választói joggal a nemzet testén meghízott új alakok nyernének illetéktelenül nagyobb befolyást közügyeink intézésében, pedig már a mostani befolyásuk is kárhozatos.

A szabadság hóhérai.

Az egyház ellenségei folyton ajkukon hordják a szabadság nevét, pedig tulajdonképpen ők annak gyilkosai. Látjuk a szociáldemokraták és szabadjövedelmű munkáját. Úgy beszélnek, mintha kibérelték volna a szabadságot, pedig egész tevékenységük kimerül a vallásos meggyőződés üldözésében és gunyolásában. A szerencsétlen Franciaországban a katolikusok — papok és világiak — élnélkülisége következtében már elérték céljukat. De amint az évtágy évés közben szokott megjönni, úgy a szabadság hóhérai is egyre falánkabbak és eszeveszettebbek lesznek az igazság gyűlöletében és elnyomásában.

Barthélémy Méric, a francia egyházüldözők egyik feje a Penteé című folyóiratban így mondja el a további teendőket:

„Sok történt már Franciaországban, de még sok a teendő.

Fel kell oszlatni a katolikus katonai kaszinókat, a francia lobogóra nem szabad többé feltenni a Jézus-szive képet. A hivatalnokokat kényszeríteni kell, hogy gyermekeiket felekezeten kívüli iskolába küldjék. A hadseregéből és a városi tanácsokból el kell távolítani a katolikus elemet. A fogházakba és kórházakba nem szabad többé beereszteni a papokat, még a foglyok és a betegek kivánságára sem. Minden zárdát be kell csukni és e tekintetbe nem szabad semmiféle kivételt tenni. A törvénykezésnél el kell törölni az esküt. Francia területen be kell tiltani az egyházi körmeneteket. A papságnak nem szabad megengedni, hogy a polgári ruhától eltérő reverendában járjon az utcán. A Lourdesi barlangot be kell csukni. Az egyházi ünnepek eltörölnödök, elsősorban a nagypéntek. Az utakról el kell távolítani a keresztet és a szentképeket. A katolikus egyetemeket be kell zárni. A templomokban található műkincsek az államé és templomok átadandók a városi és községi előljárásgoknak.”

Miután ezeket elmondta Barthélémy ur, dicsekedve hozzáteszi, hogy a francia képviselőházban 280 bevallottan szabadjövedelmű képviselő van, de hozzájuk számíthatók még a szociáldemokraták is, akik mindig kész szövetségesei, ha az egyház megfojtásáról van szó.

Ez a banda nálunk is készen áll a francia példa követésére. A szabadjövedelmű

Pesti Hírlap (sok katolikus uri család asztalán megtalálnám ezt a lapot) így sóhajt: Boldog Franciaország, mely a haladás fátylóját lobogtatod!"

Katolikusok! Legyünk rajta, hogy annak a szabadkőmíves és szociáldemokrata fátylának kormos piszkos füstje meg ne fojtja a mi szabadságunkat is.

Előadás a katolikus leányvédőegyesület javára.

A gyermeki szív legkedvesebb időszakától, a gondtalan szünetből bucsuzott el augusztus 22-én a bácsi gyermekszereg egy kitűnően sikerült jótékony célú műkedvelői előadás keretében. A változatos, kedves műsor már magában véve is a legszebb dícsérete dr. Hannig Györgyné urasszonynak, hisz majd minden egyes szám az ő tollából került ki. E nemesszívű urinő a legnagyobb szeretettel gyűjtötte maga köré falujának apró népségét és saját szórakozásáról megfeledkezve, ezen kicsiny szívek mulattatására szentelte minden szabad idejét. A jól sikerült előadás műsora a következő volt:

1. Bucsú a szünnapoktól, írta dr. Hanningné. Felolvassa Ackermann Katica.

2. Az első bál, magánjelenet, írta dr. Hanningné. Előadja Riesz Anna.

3. Volt egyszer egy királyasszony, írta Zichy G. gróf. Szavalja Medve Rózsika.

4. Ha férfi volnék, monológ, írta Heltai Jenő. Előadja Stalter Margit.

5. Zsuzsa néni, ifjúsági színmű, írta dr. Hanningné. Személyek: Zsuzsa néni, Rieff Anna, Terka szobaleány, Medve Rózsika, Gépiró kisasszony, Tapalics Margit, Jucika, Gebauer Olga, Kovácsné asszony, Medve Juliska, Rózsika, Aeckermann Laura.

6. A költő álma, élőkép, személyesítik Topalits Margit, Rizli Mariska, Hannig Károly.

7. Elégedetlenség, dialóg, írta Zöldi Márton. Személyek: Ella felsőbb leányiskolai növendék Ackermann Katica, Bandi, egy éves önkéntes, Hannig Károly.

8. A pesti kislány falun, monológ, írta Molnár Ferenc. Előadja Stalter Margit.

9. A falusi leány Pesten, monológ, írta dr. Hanningné. Előadja Kobetics Nusi.

10. Vasárnap délután falun, élőkép, személyesítik: Gebauer Olga, Kobetics Nusi, Medve Juliska, Aeckermann Laura, Gebauer Ervin s Hannig Károly.

Az előadást vidám tánc követte, melyből a szereplők is bőségesen kivették részüket. Roppant bájos volt a kis magyarruhás Gebauer Ervin és Ackermann Laura szóló táncja, a toborzó.

Az est tiszta jövedelmét az országos katolikus leányvédőegyesületnek küldték be.

Ugy a kellemes est rendezőjének, mint az ügyes kis szereplőknek hálás köszönetet mond az együttvolt vendégek nevében.

Berzenkovic Paula,
polgáriszkolai tanárnő.

HIREK.

— **Az adókvető bizottság tárgyalása.** A szabadkai adókvető bizottság

26-án az építésszek, esztorgályosok, faterkedők, faszobrászok, fényképészek, festők;

27-dikén a fuvarosok;

28-dikén a gabonakereskedők, gőzfürdősök, gyógyszerészek, gyümölcskereskedők kereseti adóját tárgyalja.

— **A főgimnáziumi tanári állások.** A betöltésre váró városi főgimnáziumi matematikai és fizikai tanári állásra 9 pályázat érkezett be. A kilenc pályázó közül hétnek van tanári oklevele. A latin tanszökre hárman folyamodtak; a három folyamodó közül azonban csak egy a képesített.

— **Palics kiépítése.** Ma a fővárosi légszuszogó részvénytársaság igazgatóságától kapott ajánlatot a város, Palics-fürdőnek kivilágítását illetőleg. Az ajánlattal majd részletesen is foglalkozunk.

— **Tanítóválasztás.** Ifj. Hegger Józsefet Palánkán a községi iskolához tanítónak választották meg.

— **Véglegesítés.** Fernbach Károly főispán Bojtár Lajos ideiglenesen helyettesített utmestert állásában Baja székhellyel III. osztályu utmesterek véglegesítette.

— **Halálozás** Budai Ida, nyugalmazott állami tanítónő, ma Szabadkán meghalt. Temetése 26-dikán délután 5 órakor lesz. Lelki útveért az engesztelő szentmise áldozatot szeptember hó 5-dikén d. e. 9 órakor mutatják be az Urnak.

— **A közigazgatási büntetés.** A büntető novella életbeléptetése kapcsán gróf Andrássy Gyula belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és a székesfővárosi államrendőrséghez a közigazgatási büntetések föltételek fölfüggesztése esetében kell követniük s intézkedik a föllátható büntügyi nyilvántartási hivatal és büntügyi muzeum számára való adatbeszolgáltatásról. A rendelet október eisején lép életbe.

— **Csurogi kártyások.** Zomborból írják egy fővárosi lapnak, hogy Csurogon nagy kártyakompániát értek tetten. A szerencsejátékosok bankjában kerek 15.000 koronát foglaltak le. Ily nagy lefoglalt bankra alig van példa a kártyások történetében. Ha nem a „Nap” című újság írta ezt, komolyabb alakban is foglalkoznák a hírrel, tudva azonban, hogy mi a jelszava a „Nap”-nak: szenzáció, ha nincs is igazság, híret csak kétkedve másoljuk le.

— **Meteor időjárás.** Meteor, az ismert időjárás legközelebbi időjárását illetőleg a következőket jelenti: A 26—27-diki csomópontok nagyobb, valószínűleg zivataros változásokat hoznak, de még mindig meleg jelleggel, amelyeket követőleg újra helyreáll az egyensúly, amelyet csak az esetleg 27-én visszatérő napfoltok zavarhatnak meg kevés mértékben. Így erősebb csapadékot a szeptember 9 és 11-iki csomópontok hatáskörében várhatunk csupán, amelyek közé a telt hold napja kerül, ami mérsékli ezek csapadékos jellegének túlerős kifejlődését. Szeptember hava általában inkább melegnek és száraznak ígérkezik, mint tulesapadékosnak, sőt ha a Napon előjöhethető erőcsapások kitöréses és nem ciklonos jellegűek lesznek, akkor e hónap az idén is kelleténél szárazabban fog lefolyni, mint ahogyan ez a mezőgazdákra kívánatos lenne, amiért is a gazdák jól teszik, ha az esős jellegűeknek mondott csomópontok napjait tekintetbe veszik gazdasági teendőik körül. Szeptember hónap csomópontjai: 3—9—10—11—17—21—22—23—24—25 és 27-re esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk 9—11—23 és 28-ikiak. A Napon jelenleg egy igen szétszórt fölt látható, mely 17-én keletkezett azon, Jupiternek a Nappal való együtállásakor. Ezzel egy időben még két tömörültebb kis csoport fölt is keletkezett, amelyek 26—27-én fordulnak át tőlök, amidőn visszatérő föltok is jöhetnek, amelyek 13-án hagytak itt minket s amelyek izgatott állapotaikkal 8—9-én sok katasztrófális bajoknak is voltak okozói. Remélhetőleg most kevésbé lesznek izgatottak, sőt lehet, hogy a Napnak tuloldalán talán meg is semmisültek, amely esetben nem térnek többé vissza hozzánk.

— **A könyvelő szabadsága.** Ujvidékről jelentik: Zsifkovic Mladen, a zsabylai takarékpénztár könyvelője szüleinél Obecsén szabadságon volt. Távollétében az igazgatóság rájött, hogy hater koronát sikkasztott. Zsifkovicot felhívták, hogy az összeget térítse vissza, mire Zsifkovic atyja nevére hamisított váltóval próbált pénzt szerezni. Közben a takarékpénztár feljelentette a sikkasztót az ujvidéki vizsgálóbírónál, kinek rendelkezésére Zsifkovicot Obecsén tartóztatták s ma Ujvidékre hozták. Zsifkovic beismeri bűnét.

— **A budapesti asztalosmesterek szövetsége** szombaton kimondta a munka-beszüntetést, mivel a munkások a szakszervezetek utasítására tizenkét asztalosmesternél sztrájkba léptek. A munkabeszüntetés,

illetőleg a munkások kizárása az egész fővárosban majdnem egyöntetűen történt alig néhány mester kivételével. Ezek is csak az okból nem szüntették be a munkát, mert későn értesültek a kizárásról, illetve a szövetség határozatáról, azonban e héten ezek a mesterek is készülnek beszüntetni a munkát. Egyébként a munkások hajlandóságot mutatnak a mesterek által szabott föltételek elfogadására és hetvenkét munkás már a mai napon munkába is állt a bojkottált műhelyekben. A hét folyamán a Thék-gyár, valamint a többi asztalosárugyárak is beszüntetik a munkát, ha a munkások általában nem fogadnák el addig a föltételeket és munkába nem állnának, természetesen a régi munkabérek mellett.

— **Növényi tej.** Egy japán folyóirat olyan tejről tesz említést, mely növényből készül. A szója-babot ugyanis először vízbe megpuhítják, aztán szitán keresztül nyomkodják, a szitán átsurgatott anyaghoz kevés cukrot és foszforsavas káliumot kevernek és addig főzik, míg tejsűrűségűvé lesz. Ennek a növényi tejnek a színe egész olyan, mint a tehéntejé, ize alig különbözik tőle, igen tápláló és olesó, épen ezért a japán háziasszonyok igen szívesen használják főzésre.

Egy kolozsvári kisleányról...

Egy kolozsvári kisleányról
Fog zengeni e kurta dal.
Jolánnak hívják öngyagságát,
Bájos és olyan fiatal!

Jolánnak ám. A haja barna,
De a szeme az csupa kék...
Egy kolozsvári kisleányról
Faragok én most költeményt!

Ugy megszerettem! Egy csapásra
Meghódította szívemet;
Keserű óráim millió volt,
Hogy az enyém mért nem lehet?!
Keserű óráim millió volt,
De édes percem is elég. —
Egy kolozsvári kisleányról
Faragok én költeményt!

Mikor a „nagyam” félrenézett,
Vagy a szomszéd szobába ment,
Raboltam tőle édes csókot
A kis teremben, odalent.
S a kis teremben (hol kiszolgált)
Megettem annyi krémipítét...
Egy kolozsvári kisleányról
Faragok én most költeményt!

Ó boldog élet, szép jogászkor,
Eltűntél mint egy bájos éj!
A most epedő, kitárt karokkal
Sirva kívánlak vissza én...
Jolán!! — mint fájt megtudni rólad,
Hogy közben — fogtál völgyényt! —
Eh, kolozsvári kisleányról
Faragtam én e költeményt...!

(Szeverus.)

Öngyilkos városi tisztviselő.

A halottakról vagy jót vagy semmit. Es mégis, mikor szeretettel övezük körül az öngyilkos holttestét, még akkor is előtérbe kerül lelkünkben a bűn, melyet elkövetett, mikor életét kioltotta. Nem ítélkezzünk fölötte, ez most már a mindenké Urának a joga, de a tény meg kell állapítanunk.

Szkenderovic Odön, városi adótiszt, ma reggel félkilenc felé halántékon lötte magát. Alig néhány pillanatnyi szenvedés után meghalt. Egyéniségének szeretetreméltósága és nagy rokonsága okozta, hogy öngyilkosságának híre futótűzként terjedt el a városban. Öngyilkosságának oka nagyon zilaht anyagi körülményekben keresendő. Mára árverés volt ellene kítűzve. Öngyilkosságáról a következőket tudtuk meg.

Tegnap este egyik barátjától 10 koronát kért, hogy valami részletkönyvre fizessen. A jóbarát szívesen adta neki a kért pénzt. Ezen vette a revolvert. Még tegnap este is látszólag gondatlanul, könnyed kedéllyel beszélgetett el néhány barátjával.

Ma reggel fent volt a rendes órában a hivatalban s levelet írt Szalay Mátvás főkapitánynak, özv. Vojnich Máténének, Lelbachnak és családjának, Törley Gyulának és Halm Ottónak. Ezután távozott a hivatalból. Utközben találkozott Milassin Ignác szűnvizsgálóval, akivel még a városi adóhivatal ügyeiről beszélgetett el. Magaviselele semmi nyugtalanságot sem árult el.

Haza érve senki sem volt otthon. Neje a piacron volt, leánya a vidéken van rokonnál. Ekkor az asztalt a diván elé húzta, rátette a tükröt, s a tükörbe nézve illesztette a revolvert halántékára és sütötte el a halántékra nyomva.

A lövés után a gyilkos fegyver kiesett a kezéből, ő maga azonban oldalra hajlott fővel ülve maradt. Akik látták a holttestét azt mondják, hogy arcán semmi változás sem történt. Csak a halántékon lőtt sebből folyt vékony vérfonál le az arcon.

A mentőket és a rendőrséget azonnal értesítették a történetéről. A rendőri szemle megejtése után a holttestet a bajai temető boncházába szállították.

Az öngyilkosságot Bende végrehajtónak a segédje vette észre, aki a szobába lépve rémülten látta a halottat a divánon ülni. O szaladt el a mentőkhöz és küldte ezeket a helyszínre.

Szalay Mátvás főkapitányhoz intézett levélben azt írja, hogy önszántából lett öngyilkos és kéri, hogy ezért testét ne boncolják föl. Ohajának eleget is tettek.

A „Petőfi Asztaltársaság” tagjai felkértek, hogy f. hó 26-án vagyis szerdán d. u. 3 és fél órakor az asztaltársaság helyiségében megjelenni sziveskedjenek, hogy hirtelen elhunyt felejthetetlen és szeretett tagtársunk Szkenderovics, Odön városi adótitstetemetésén testületileg részt vehessünk. Elnökség.

A „Magyar Asztaltársaság” tagjai felkértek, hogy folyó hó 26-án vagyis szerdán délután 3 és fél órakor az asztaltársaság helyiségében megjelenni sziveskedjenek, hogy hirtelen elhunyt felejthetetlen és szeretett tagtársunk Szkenderovics, Odön városi adótitstetemetésén testületileg részt vehessünk. Elnökség.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN.

TANÜGY.

+ **Beiratások a női kereskedelmi tanfolyamra.** A női kereskedelmi tanfolyamra f. hó 28-án és 29-án (pénteken és szombaton) d. e. 9-11-ig írjuk be a jelentkezőket az állami felsőbb leányiskola (Kossuth-utca) helyiségeiben.

A tanfolyamra bármely életkorú és állású nők jelentkezhetnek. Előképzettség: polg. leányisk. IV. osztály, ennek hiányában felvételi vizsga.

Fizetendő díjak: Beiratási díj 10 kor. nyomtatvány díj: 4 kor., tandíj 150 korona. Ez utóbbi 3 részletben (a beiratáskor, dec. hó és március hó 1-én) fizethető.

Minden további értesítés alulírt igazgatóságnál nyerhető.

Szabadka, 1908. aug. hó 24-én.

Dr. Vajda Gyula,
igazgató.

+ **Beiratkozás a „Miasszonyunkról” nevezett szabadkai iskolánék intézetébe.** Tisztelettel értesítjük a tisztelt szülőket, hogy intézetünkben a tanulók beiratása szeptember 1-3-ig tart, reggel 8 órától 12 óráig. A pót-, javító, felvételi és magánvizsgálatokat szeptember 4-én tartjuk.

Szeptember 6-án ünnepes „Venisanote”-val kezdjük a tanítást. A Venisanotere a tisztelt szülőket is meghívjuk.

Intézeti előljáróság.

+ **Iskolai értesítés.** A helybeli polg. leányiskolában a pót-, javító és tantervkülömbözteti vizsgálatok folyó évi szeptember 1-én délelőtti 8-12 óra között fognak megtartatni.

A helybeli tanulók beírása szeptember 2., 3. és 4. napjaikban délelőtti 8-12 óra között a vidékieké pedig csakis 4-én délután 2-4 órák között fog eszközöltetni az intézet hivatalos helyiségében. A későn jelentkezők felvételéhez királyi tanfelügyelői engedély szükséges.

Tandíj: helybeliektől 10 korona, vidékiektől 20 korona. A tandíjon felül azonban minden tanuló még 30 fillér járulékot is tartozik fizetni.

Akik tandíjmenteségre tartanak igényt, ezt beiratáskor bejelenteni tartoznak.

Szegénységüket kellően igazoló tanulók az évi tandíjnak egészben vagy felében való elengedését kérhetik a városi tanács-hoz címzett s a h. igazgatónál a beiratkozáskor benyújtandó folyamodvány utján. A folyamodványhoz azon évről hatóságilag kiállított szegénységi- s iskolai bizonyítvány mellékelendő.

Kisdadók, tanítók és tanárok szegénységük igazolása nélkül folyamodhatnak a tandíjnak egészben való elengedéseért.

Oly szülők, kik bármely fokozatu iskolában legalább három gyermeket járatnak, szintén szegénységük igazolása nélkül folyamodhatnak a tandíj felének elengedéseért.

A beiratkozni kívánó tanuló szülője is annak megbízottja kíséretében tartozik megjelenni, s ez alkalommal intézetünkbe első ízben iratkozó tanuló az előző osztályról nyert iskolai, ezenkívül születési és ujról-tási bizonyítványát is köteles bemutatni.

Szabadka, 1908. aug. 25-én.

Kovács Antalné,
h. igazgató.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERESÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosimává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennélfogva nappal is használható. Pörsekenek, bőrrepedések és bőrkifitések ellen utóérthetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

Kapható: 484-74-17

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bács megye).

REGÉNY.

KLEOPATRA.

— Ezért forogtál annyit a kocsis körül! Mit csináltál? Megvetted ezt az állatot?

— Nem! felelte Kamuczina franciául, megmentettem az életét, inni adva neki. Jól tudjátok, hogy írva vagyok: Minden pohár viz százszerosan adódik vissza nektek. A paradicsomba vezető utat készíttem magamnak; mert ez itt tele dézsával kapta tőlem a vizet.

Erre a tiszteletlen tréfára Irén szemöldökét ráncolta, de Kleopatra a rendesnél

gyengébb tekintettel nézett Kamuczinra. Előérzékenykedett, a közömbösség vértje kezdett lepattogni melléről, érezte, hogy a nagyra-törés és lekicsinylés nem élet, s hogy a léleknek gyakran a könnyben kell megfürdenie.

A szemében könnyek jelentek meg a gondolatra, hogy ez a kikéltett gunyolódó, akit alig tűrtek, ha csak azért nem, mert mulattatott, ez a bohóc oly dolgokat művelt, amígöre környezetében senki talán nem is gondolt volna, s aminőt megtenni környezetében bizonyára senki sem mert volna.

— Meg van velem elégedve? kérde Kamuczina, kinek éles szeméi olvastak már Kleopatra arcáról.

— Igen, uram, felelte Kleopatra.

— Kár, hogy az erkély olyan magas! Fölmásznék, hogy keztője ujjának hegyét megcsókoljam; de a kőfalon nincs mibe kapaszkodnom.

— Istenem, gondolta Irén, milyen neveltséges, kellemetlen alak! Kleopatra most az utcán ettől az alaktól udvaroltat magának!

De a férje nevetett s így nem mert hangosan gondolkodni.

— De hát mit csinálsz ezzel az érdekes, de nem igen szalonképes állattal?

— Mutogatni fogom barátainak és ismerőseimnek.

Tekintetével a palota felé intett.

— Talán nem viszi el oda mutogatni? kérde Irén megbotránkozva.

— Mért nem? Szándékom, hogy szerencsésen fussa be pályáját fogadott gyermekem. Hiszen tudja, hogy ezen állatok épen oly jól beszélnek, akárcsak mi; de bizalmatlanabbak és jól megválasztják barátaikat. Ezért nem is igen hallani a hangjukat. Eszmém támadt, szeretném tanácsosnak kineveztetni s a virágházban külön fürdőkádát építtetni számára. Nyolc nap múlva senki sem gondolna rá, tetszése szerint szórakozhatnék. En azonban majd ellátogatnék hozzá és ekkor a legbőlesebb tanácsokat osztogatnám nekem, mert bíznék bennem; ugy-e bár kicsike?

A fiatal főka a bolondság és böleosság e keverékét figyelmesen hallgatta, fejét a kád szélére téve. Kamuczina az állat jó, értelmes, a gyermekéhez hasonló szemébe nézett. Sokkal inkább meg volt illetődve, mint az a körülményekhez illlett. Hirtelenül lekapta a sapkáját, s az erkélyen levők felé nyujtotta.

— Most pedig, uraim és hölgyeim, ne feledkezzenek meg a szegény árvaról, sőt mi több, számlázótról, ha nem is politikai vétség miatt.

Saramirof nevetve vett ki a zsebéből egy marék fehér pénzt és dobta a sapkába. A főka tulajdonosa esodálkozva nézte e pénzesőt, észrevehetőleg azon tanakodva, vajjon a tiszt megtartja-e magának a pénzt, vagy neki adja.

— Ez, ha jól viselitek magatokat, a tietek lesz, szólalt meg Kamuczina, ha nem, magamnak tartom. Rajta, előre!

A kis kocsis tovább gurult a homokban. A különös társaság az első fordulónál eltűnt a szemek elől. A fiatal tiszt pajzán-sága elmúlt s átadva a vezetőnek a pénzt, szó nélkül hagyta el a főka kíséretét.

— Ez a kis pénz jó lesz arra, hogy az adósságait törlessze, szólalt meg rosszakarral Irén, aki néhány pillanat óta visszalépett az erkélyrác mellől.

— Oh! nővérem! kiáltott föl Olga méltatlankodva.

— Nos, mit? Ha valaki a nagyherceggel fizetted ki az adósságait, az képes el-tüntetni olyan pénzt is, melyet a jótékony-ság örve alatt barátaitól csalt ki.

— Irén, néha rossznak gondolnak, szólt a derék Saramiroff, a jó bajtárs. Tudom, hogy csak tréfálsz, de vannak ártalmas tréfák.

A menyecske sohasem szállt szembe a férjével; jókor megtanulta, hogy az alázatosságra szükség van az iránt, akitől helyzetünk függ. Edeskes arckifejezést vágott és mosolyogni kezdett.

— Ni a csunya, megdorgál! szólalt meg. Rettenetes!

(Folyt. köv.)

MEGHIVÓ.

Az „Első Csátaljai Kiházasítótársaság mint szövetkezett” feloszlata tárgyában megtartandó

második közgyűlésére

folyó évi szeptember hó 1-én délelőtt 9 órára a t. tagok ezennel meghivatnak.

Tárgy:

510-1-1

1. A szövetkezet feloszlata ügyében hozandó határozat.
2. A feloszlata esetében megválasztandó feloszlato-bizottság választása.

Csátalja, 1908 augusztus 24.

Igazgatóság.

Eladási hirdetmény.

A Gál Ferencné Lénárd Amália, Lénárd István, László és Imre szabadkai lakosok tulajdonul felvett 134 lánca (a 2000 négyszögöl) területű Verusics pusztai szántó föld egészben vagy részben **szabadkézből örökáron eladatik.** Az eladás feltételeit délelőtt 8-12 óráig megmondja **dr. Békeffy Gyula** ügyvéd (lakik: I. kör, Wesse-lényi-utca 34-ik szám).
504-5-4



Makulatur

papiros

100 kiló

12 korona

kapható lapunk kiadóhivatalában Rákóczi-utca 20.



Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely **első kiadásában 120,000 példányban kelt el,** s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.



Hirdetéseket

jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: **Hiersch Ágoston.**

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúráinkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára fűzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezettél Szabadkán.

Lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

Fordította:

M. B. CROKER. **DUGOVICH IMRE.**

Ára a két kötetnek bérmentes
küldéssel 1 korona.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papiron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papir)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekeltek anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. papir)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papir)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	06	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	05	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósai számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	beliv	"	06	31	Párber napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, pui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyesek anyakönyve (merített papir)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.
Szabadka, 1908 július 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.